

N:o 31.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 8 april 1902.
 — — — — Andra Kammaren den 8 — —

Riksdagens skrifvelse till Konungen, i anledning af väckt motion om ändring af 1 § i förordningen om jords eller lägenhets afstående för allmänt behof den 14 april 1866.

(Lagutskottets utlåtande n:o 32.)

Till Konungen.

Vid innevarande riksdag har enskild motionär väckt förslag om sådan ändring i 1 § af förordningen angående jords eller lägenhets afstående för allmänt behof den 14 april 1866, att den rätt att genom expropriation förvärfva nödig mark för utläggande af torg eller gata, som enligt nämnda paragraf tillkommer stad, måtte tillerkännas äfven andra samhällen, hvilka, ehuru de icke ega stadsrättigheter, med afseende å sättet för deras bebyggande samt befolkningens mängd och tät-
 het lämpligen kunna anses böra i förevarande afseende likställas med städer.

Förutsättningen för medgifvande af expropriationsrätt enligt 1 § af 1866 års förordning är förefintligheten af ett »allmänt behof», för hvars tillgodoseende jord eller lägenhet skall afstås. Då i anförda lagrum bland de allmänna ändamål, för hvilkas ernående egare kan blifva skyldig att afstå mark, nämnes anläggning af torg eller gata i stad, torde deraf framgå, att lagstiftaren ej ansett anläggande af gata eller torg i köping eller annan dermed likstäld samfällighet, som ej förvärfvat stadsrättig-

heter, vara ett sådant allmänt behof, att för detsammias fyllande expropriationsförfarandet kunde få anlitas. Vid tillkomsten af 1866 års lag torde också anledningen egentligen hafva varit att härvid tänka allenast på stad. Men sedan nämnda tid hafva uppstått och utvecklats sig en mängd andra samhällen, af hvilka för närvarande många i anseende till folkmängd och betydelse öfverträffa de mindre städerna. I flera viktiga afseenden hafva äfven sådana samfälligheter likstälts med städer. Och då vid den pröfningsrätt, som i fråga om expropriation tillkommer Eders Kongl. Maj:t, det allmänna intresset eller behofvet, enligt sakens natur, bör vara afgörande, samt den omständigheten, att samhälle förvärfvat stadsprivilegier, ej ensam bör vara af betydelse härutinnan, synes den nu föreslagna lagändringen vara beaktansvärd och af behofvet påkallad samt utgöra ett konsekvent fortgående på den väg, lagstiftningen i andra likartade fall inslagit.

För en tillfredsställande lösning af förevarande fråga torde emellertid erfordras en undersökning och utredning, huruvida några särskilda vilkor och förbehåll böra stadgas, för att ett annat samhälle än stad må kunna tillerkännas ifrågavarande rättighet, samt hvilka synpunkter dervid böra tagas i betraktande.

Riksdagen får alltså anhålla, det täcktes Eders Kongl. Maj:t taga under öfvervägande, huruvida och under hvilka vilkor den rätt att genom expropriation förvärfva nödig mark för utläggande af torg eller gata, som enligt gällande lag tillkommer stad, kunde tillerkännas äfven samfällighet, som icke förvärfvat stadsrättigheter, samt för Riksdagen framlägga det förslag till sådan lagändring, hvartill förhållandena kunna gifva anledning.

Stockholm den 8 april 1902.

Med undersåtlig vördnad.